

OLIMPIADA LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ-OLAV

Clasele IX-XII

Etapă județeană/a sectoarelor municipiului București

9 martie 2025

nivelul 1 – clasele a IX-a și a X-a

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție precizările de mai jos.

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.
- Timpul de lucru este de trei ore.

Citește cu atenție textele, apoi cerințele și răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre acestea.

SUBIECTUL I

30 de puncte

PĂLĂRIA

de Alexandăr Karparov

În seara asta, restaurantul e mai aglomerat ca oricând. Toate mesele sunt ocupate. Râsete și strigăte răzlețe se desprind din zumzetul general și sunt absorbite de fumul cenușiu al țigărilor.

Sunt singur la masă. Nu departe de mine, la una dintre mesele vecine, mai mulți tineri, bărbați și femei, binedispuși, o îngână ușor pe cântăreața de jazz.

Cum nopțile de iarnă sunt lungi, îmi zic, hai să petrec un ceas-două la restaurant, decât să stau singur în casă. Mă uit în jurul meu. Oameni de toate categoriile. Curând mă trezesc cercetându-i pe rând cu privirea, și lucrul acesta mi se pare teribil de interesant. Ce știu eu despre ei? Cu câteva minute în urmă nici măcar nu știam că există. Acum ei sunt în fața mea și îmi fac fel de fel de idei: ce hram poartă și ce fel de oameni sunt? Care le-a fost trecutul? Oare ce le rezervă viitorul?...

Apoi încep să studiez coafurile femeilor – păr tapat, tunsori băiețești, păr adunat într-o coadă, în diferite nuanțe – negru, roșu, platinat, blond, albastru... Pe fetele astea tinere le prinde orice!

Tot privind așa în jur am ajuns la pălării. La pălăriile bărbățești din cuier, nu departe de masa mea. Erau vreo zece. Negre, verzi, gri, maro... Dar predominau cele gri. Deși iarnă, sunt totuși puține față de atâția bărbați câți se află în seara asta în restaurant. Acum e modern să umbli fără pălărie.

Mă uit la pălării și deodată tresar. Descopăr că după acest obiect vestimentar, poți să-ți dai seama cine e proprietarul lui, cum arată, care este profesia, vârsta... Proprietarul își lasă amprenta! Dă formă pălăriei. Îi imprimă o anumită adâncitură, după felul cum o poartă, după felul cum salută pe stradă. Oare nu-i transmite pălăriei sale tristețea, bucuria, nesiguranța, viclenia, lăcomia, perfidia?

Lăsăm urme, amprente, pe tot ce atingem. Și invers. Orice lucru lasă în noi o urmă. Mai ales pălăria. Am impresia chiar că ea începe să semene cu cel ce-o poartă.

Nu știu cum, dar dintre toate pălăriile, cel mai mult m-a atras una mai ponosită, cenușie, cu o panglică destul de murdară, îndoită, deformată. Făcând apel la logică, analiză și fantezie creatoare, am să încerc să ghicesc cine este și ce fel de om poate să fie proprietarul pălăriei. După urmele lăsate pe ea, poți ajunge la adevăratul chip al proprietarului. Complicată treabă, ce-i drept. Dar lucrul e cu puțință printr-un plus de efort. Mai ales pentru un om dotat și bine pregătit. Sunt necesare cunoștințe din toate domeniile științei, și mai cu seamă din psihologie.

Câte păreri contradictorii despre stăpânul său trezește această pălărie! Oare voi reuși să ghicesc ce fel de om este? Pălăria este cenușie, mototolită, unsuroasă. Culoarea asta o poartă majoritatea bărbaților. Este culoarea preferată de oamenii obișnuiți, liniștiți, modești. Bărbații îndrăzneți, capabili de eroism o evită categoric. Ei preferă cel mai adesea pălării verzi, uneori maro. Cele negre sunt purtate îndeosebi de oamenii care se respectă foarte mult. Aceștia au acasă și din celelalte, verzi și maro.

De vreme ce a venit să se hrănească într-un astfel de restaurant, de primă categorie, stăpânul acestei pălării ar putea să se lipsească de o leva-două pentru curățat-călcatul sau pentru întorsul ei. Dar o acceptă așa numai din neglijență, din indolență. Da, e un indolent! Nu e un vanitos. Nu-l preocupă aspectul său exterior. Să porți atâta vreme una și aceeași pălărie ascunde însă și anumite calități – permanență, atașament, perseverență. Și faptul că până acum nimeni nu i-a furat-o sau schimbat-o se explică și prin aceea că posesorul pălăriei, încă de la început, a îndoit-o în așa hal, că nu mai tentează pe nimeni. Furtul pălăriilor cenușii este un fenomen foarte rar, spre deosebire de furtul pălăriilor de altă culoare. Hoțul nu se „aruncă” la cenușiu! Culoarea asta nu e pe placul lui.

În față, fiind atât de strânsă cu mâna, pălăria a căpătat forma unei carene*. Se vede treaba că posesorul ei este un om cu mulți cunoscuți pe care-i respectă și își scoate pălăria la fiecare salut. Fiindcă am mai văzut destule pălării ca astea, poate și mai vechi, dar în locul acela, de unde se apucă, nu sunt urme, ceea ce denotă că stăpânul ei nu e un om sociabil, nu are mulți cunoscuți sau e un șmecher; pe stradă, când se întâlnește cu un cunoscut, dă doar ușor din cap, poate chiar cu amabilitate sau cu un surâs confectionat, ducându-și mâna dreaptă spre cap, făcând totodată mișcarea aceea, cu care chipurile scoate pălăria, dar în același timp cu coada ochiului își cercetează cunoscutul, așteaptă îndepărtarea lui și când e sigur că nu-i mai poate observa vicleșugul, își lasă mâna în jos. Și astfel, pălăria rămâne curată, neatinsă în locul acela. În categoria asta intră cel mai adesea pălăriile verzi.

La un moment dat, observ că pălăria cu pricina are borul tras în jos mai ales în partea dreaptă, ceea ce dovedește că este purtată pe această parte. Ceea ce dă notă personală aparte celui ce o poartă. Poate fi și o urmare a cochetăriei din tinerețe, când pălăria se purta „trasă” pe ochiul drept.

Încep să cred că pălăria aparține unui om trist, singuratic. Căci omul vesel, exuberant, însetat de viață, ține ca pălăria să fie curată și călcată impecabil. Dar pe de altă parte, stau și mă gândesc: bine, bine, să zicem că posesorul pălăriei e delăsător, dar omul ăsta nu are pe nimeni? N-are și el soție, copii, frați sau surori, care s-o ducă la curățătorie? Este evident că omul acesta locuiește singur într-o casă cu chirie, poate chiar în sărăcie, într-o ambianță modestă, simplă, veche. Trăiește mai mult spiritualicește, hrănindu-se cu visuri, cu idealuri, consacrându-se cu totul științei și artei.

Deodată, mă străfulgeră un gând: dar dacă cel în cauză poartă această pălărie tocmai pentru a induce în eroare, vrând doar să pară modest, liniștit, nepăsător, cinstit, dar de fapt este cu totul altfel, un om căruia îi place o pălărie curată, îngrijită, aproape nouă, și chiar de altă culoare? Cum sunt atâția, indivizi șmecheri, necinstiți, lipsiți de scrupule și care nu se dau în lături de la nimic când e vorba să se aleagă cu un apartament spațios, cu o vilă elegantă, mașină, covoare, televizoare, frigider, aspiratoare, mașini de spălat – tot acest inventar contemporan,

această aparatură electrocasnică atât de indispensabilă în zilele noastre, indivizi care și-au părăsit soția legitimă sau sunt pe cale s-o părăsească! Astfel de oameni întâlnești, ce-i drept, mai rar în ziua de astăzi. În orice caz,ăștia au pălării noi, curate și impecabil călcate!

Absorbit de „cercetările” mele, nu am observat că odată cu plecarea orchestrei, salonul aproape că se golise. Când m-am hotărât să plec, i-am făcut semn chelnerului. S-a apropiat amabil. Am plătit. Mă uit în jurul meu. Caut. Nu-mi aduc aminte unde mi-am lăsat pălăria. Poate pe vreun scaun liber? În cuier nu mai rămăseseră decât trei pălării. Cea „studiată” de mine era chiar în mijloc. Mă uit din nou în jur. Nu văd nicăieri pălăria. Chelnerul, înțelegând ce caut, se îndepărta puțin și, în timp ce eu continuam să-mi rotesc ochii nedumerit, el se apropie și îmi întinde politicos pălăria:

— Pofțiți, pălăria dumneavoastră.

Rămân perplex! Privesc iute spre cuier. Nu-mi vine să cred. Țineam în mâini pălăria pe care o „studiasem” o oră încheiată! Pălăria mea! Vă puteți închipui uimirea mea!

— Cum de-ați înțeles că tocmai asta este... I-am întrebat eu pe chelner.

— Nimic mai simplu, îmi răspunse el. Dexteritate profesională. Asta îmi este meseria. Și... încă ceva, să știți că niciodată până acum n-am dat greș...

— Da, da. Așa e, am înțeles.

I-am mulțumit și m-am gândit: cum de nu mi-am putut recunoaște propria pălărie? Tulburat și încurcat țineam pălăria și o mutam dintr-o mână într-alta. Câte aprecieri eronate nu făcusem despre posesorul ei!

Când am ieșit, în stradă, am hotărât să nu mă mai ocup niciodată de pălăriile semenilor mei și, în general, să nu mă mai lansez în astfel de „întreprinderi”.

A doua zi mi-am cumpărat o pălărie nouă. Tot cenușie!...

Traducere din limba bulgară de Mihaela Deșliu și Valentin Deșliu

**carena* s. f. – partea exterioară a corpului unei nave, care se găsește sub linia de plutire

A. (1 punct: 0,25 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. În viziunea personajului-narator, pălăriile negre sugerează:

- a. caracterul îndrăzneț al proprietarului.
- b. modestia proprietarului.
- c. respectul de sine al proprietarului.
- d. spiritul critic al proprietarului.

2. Personajul-narator se află:

- a. în cârciuma din cartier.
- b. într-un local de calitate superioară.
- c. într-un restaurant de calitate îndoielnică.
- d. într-un restaurant obișnuit.

3. Analiza pălăriei cenușii realizată de personajul-narator durează:

- a. un sfert de oră.
- b. o jumătate de oră.
- c. o oră.
- d. două ore.

4. Conform normelor de comportare, la întâlnirea unei persoane cunoscute, purtătorul unei pălării trebuie:

- a. să ducă mâna la pălărie.
- b. să își scoată pălăria.
- c. să simuleze gestul scoaterii pălăriei.
- d. să tragă borul pălăriei pe ochiul drept.

B. (2 puncte: 0,25 puncte pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea din text a următoarelor idei, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos.

--	--	--	--	--	--	--	--

1. După plecarea orchestrei, lumea pleacă din restaurant.
2. Femeile din restaurant au coafuri diverse.
3. În lume există oameni lipsiți de scrupule.
4. În restaurant este gălăgie.
5. Lângă masa personajului-narator se află un cuier.
6. Pălăriile cenușii se fură mai rar.
7. Pălăriile sunt un accesoriu mai puțin purtat de bărbații timpurilor moderne.
8. Unii clienți ai restaurantului fredonează melodia interpretată de cântăreață.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare dintre cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, prin enunțuri, la fiecare dintre cerințele de mai jos, referitoare la textul dat.

1. Precizează o trăsătură care se desprinde din comportamentul oamenilor care poartă pălării verzi, așa cum reiese din interpretarea personajului-narator.
2. Transcrie enunțul din text din care reiese că personajul-narator nu este pentru prima dată în acel restaurant.
3. Explică motivul pentru care personajul-narator crede că va reuși, cu puțin efort, să identifice profilul psihologic al posesorului pălăriei care îi atrage atenția.
4. Prezintă o semnificație a secvenței „Lăsăm urme, amprente, pe tot ce atingem. Și invers. Orice lucru lasă în noi o urmă.”, având în vedere analiza pe care personajul-narator o face pe tot parcursul șederii sale în restaurant.

D. (15 puncte).

În cadrul programului național „Școala altfel”, în școala ta, s-a desfășurat un atelier de lectură, în cadrul căruia s-a citit nuvela „Pălăria” de Alexandr Karparov. Participanții au discutat despre text, insistând pe trei dintre afirmațiile personajului-narator: „Câte aprecieri eronate nu făcusem despre posesorul ei!”, „Când am ieșit, în stradă, am hotărât să nu mă mai ocup niciodată de pălăriile semenilor mei” și „A doua zi mi-am cumpărat o pălărie nouă. Tot cenușie!...”

Concluziile la care s-a ajuns sunt următoarele:

- a. Personajul-narator este un ipocrit.
- b. Personajul-narator este un tip convențional.

Redactează un text de cel mult 40 de rânduri care să reprezinte intervenția ta, în care îți vei justifica opțiunea pentru una dintre cele două concluzii, prin două argumente, în dezvoltarea cărora vei valorifica textul dat și una dintre cele trei afirmații ale naratorului.

SUBIECTUL al II-lea

20 de puncte

DE NECREZUT! CEA MAI PURĂ APĂ DIN LUME ESTE ÎN ROMÂNIA. DESCOPERĂ UNDE SE AFLĂ IZVORUL NUMIT ȘI „ELIXIRUL VIEȚII”, LOCUL SACRU AL DACILOR!

În munții Bucegi, între Lacurile Bolboci și Scropoasa, se află un loc izolat și pitoresc numit 7 Izvoare, la altitudinea de 1300 de metri. Aici, apele pure țâșnesc dintr-un lac subteran infinit, despre care se spune că nu a secat niciodată.

La noi în țară se ascunde o apă incredibilă care ar fi fost băută chiar de Zamolxe, spun miturile și legendele. Specialiștii au descoperit după analize multiple că indică zero bacterii, lucru pe care nu l-au mai întâlnit nicăieri.

Pentru a ajunge la Cascada 7 Izvoare, trebuie să pleci din Moroieni, județul Dâmbovița, pe drumul județean 714 și să ții drumul tot înainte. Apoi, se face un urcuș pe un teren accidentat, pe care trebuie să fii vigilent. Locul va fi ușor de recunoscut, iar în apropiere vei vedea și o cabană care este folosită ca loc de captare a apei și de îmbuteliere.

Potrivit specialiștilor, izvorul curge neîntrerupt de acum două mii de ani, a potolit setea unor generații, a vindecat bolnavi și l-a răcorit pe însuși zeul dacilor Zamolxe.

Potrivit *șapteizvoare.ro*, încă din anul 1923 au existat primele teste ale apei din Bucegi, reluate în 1981 și 1989. Testele chimice au confirmat de fiecare dată calitatea apei și puritatea, neasemuite în lume. Izvorâtă din adâncul Munților Bucegi, zona cunoscută ca nefiind poluată, 7 Izvoare este o apă minerală 100% pură.

Au apărut zvonuri că accesul la izvoare ar fi fost restricționat de Nicolae Ceaușescu după ce în lume s-ar fi dat vestea despre apa cea mai curată pe care doar România o are. Fostul președinte român ar fi fost convins că cele șapte izvoare dețin secretul nemuririi. Se spunea inclusiv că specialiștii cooptați de liderul comunist ar fi descoperit un lac subteran care se află chiar sub stâncă din care izvorăște cascada la suprafață.

De asemenea, printre specialiștii care s-au ocupat de cascadă s-au numărat Grigore Marinescu sau Gheorghe Murceanu. Concluziile lor au fost confirmate ulterior de francezi, care au primit câteva mostre de apă. În plus, alte analize, făcute și după 1990 de institute din Germania, au stabilit că apa din munții Bucegi are parametri optimi de puritate.

Există două teorii cu privire la fenomenul de la 7 Izvoare. Fie apa trece printr-un câmp magnetic, anomalii de acest fel fiind descoperite în zonă, fie aceasta străbate un zăcământ de argint care o purifică.

Adaptare a unui articol din media românească

A. (2 puncte: 0,40 puncte pentru răspunsul corect la fiecare dintre cerințe)

Citește afirmațiile de mai jos, extrase din textul dat sau referitoare acesta. Transcrie pe foaia de concurs cifra asociată afirmației și notează opțiunea ta. În cazul în care consideri că afirmația exprimă un fapt, notează litera F în dreptul cifrei. În cazul în care consideri că afirmația exprimă o opinie, notează O.

1. În munții Bucegi, între Lacurile Bolboci și Scropoasa, se află un loc numit 7 Izvoare, la altitudinea de 1.300 de metri.
2. Locul numit 7 Izvoare este pitoresc.
3. Zona este ușor de recunoscut.
4. Testele chimice au confirmat calitatea apei.
5. Au apărut zvonuri că accesul la izvoare ar fi fost restricționat de Nicolae Ceaușescu.

B. (9 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare dintre cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, formulând enunțuri, la fiecare dintre cerințele de mai jos, referitoare la textul dat.

1. Precizează două cauze ale purității apei, conform autorului textului.
2. Menționează două surse de informare la care face referire textul.
3. Prezintă două caracteristici ale titlului care demonstrează intenția autorului de a atrage cât mai mulți cititori.

C. (9 puncte)

Unul dintre apropiații tăi a distribuit pe o rețea socială articolul „De necrezut! Cea mai pură apă din lume este în România. Descoperă unde se află izvorul numit și *elixirul vieții*, locul sacru al dacilor!”, cu următorul mesaj: „Mă bucur că am aflat de existența acestui loc miraculos”. Redactează un text, de cel mult 30 de rânduri, care să reprezinte comentariul tău la această postare, în care să prezinți două motive pentru care articolul este lipsit de credibilitate, valorificând informații din textul dat.

SUBIECTUL al III-lea

10 puncte

(câte 3 puncte pentru cerințele 1-2; 4 puncte pentru cerința 3)

Privește cu atenție caricatura atașată, realizată de Ramsés Morales Izquierdo, apoi răspunde, în enunțuri, la fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Precizează o tehnică de persuasiune valorificată în caricatura lui Ramsés Morales Izquierdo.
2. Menționează două campanii pentru care ar putea fi utilizată caricatura dată.
3. Prezintă semnificația caricaturii date, evidențiind trei mijloace creative utilizate de Ramsés Morales Izquierdo.

Help! (limba engleză) – Ajutor!